INSTITUT DIVERSITAS, S.C.C.L.

Àmbit geografic: Autonòmic
Seu social: Barcelona
Forma jurídica: Cooperativa de treball associat iniciativa social

- **9 persones treballadores**
- **2 persones treballadores pertanyents a col·lectius en risc d'exclusió social**
- **3 persones sòcies**

NOMBRE ACTUAL DE PERSONES ATESES EN ELS SERVEIS A LES PERSONES:

- 2.740 a serveis a la infància i la joventut
- 650 a serveis a d'altres col·lectius en situació d'exclusió social
- 650 a serveis de cohesió i dinamització social
- 1.130 a usuàries a altres col·lectius: (Famílies adoptives i joves adoptats)

www.institutdiversitas.org

Breu història de l'organització

L'Institut Diversitas es va començar a gestar l'any 2009 per abordar les diferents realitats socials emergents en aquell moment. Concretament en les àrees de diversitat cultural (immigració, convivència, rumors...) i de gènere (violència masclista, homofòbia, noves masculinitats...), deixant la porta oberta a altres tipus de diversitats. L'any 2014 els dos socis fundadors, vam gestionar la personalitat jurídica, primer com una scp i l'any 2016, ens vam constituir com a cooperativa de treball d'iniciativa social.

En l'actualitat som 9 persones a l'equip I hem celebrat ja 10 anys posant en valor allò que ens ha caracteritzat sempre: fer-nos i fer "preguntes clau".

Al llarg d'aquests anys mai hem parat de fer-nos preguntes sobre els temes, sobre les metodologies, sobre l'equip, sobre l'organització, sobre els valors, etc., i gràcies a elles hem anat fent passes que ens han portat per un camí apassionant i molt enriquidor.

De la mateixa manera, una de les característiques més importants dels nostres serveis són les "preguntes clau" que plantegem a les persones i organitzacions a les quals ens adrecem.

Preguntes sobre les pròpies creences, sobre les maneres de ser i de fer, sobre els mons possibles que voldríem construir... igualitaris, inclusius, lliures de violències i sense discriminacions.

Missió

Som una cooperativa d'iniciativa social dedicada a la promoció de la diversitat i a la lluita contra les discriminacions. Treballem des d'una perspectiva interseccional, per tant, prestem molta atenció a les desigualtats estructurals i a les dinàmiques de privilegis i opressions que ens afecten de manera individual i com a societat.

Oferim serveis de consultoria social a administracions públiques i entitats privades, que es poden concretar en accions de sensibilització, formació, assessorament i recerca aplicada. Així també, realitzem projectes d'acció comunitària a través dels quals "aterrem" la nostra mirada en temes i espais que ens interpel·len de manera especial.

Descripció de l'activitat

Oferim serveis de sensibilització, formació, assessorament, recerca aplicada, acció comunitària i elaboració de materials mitjançant els quals desenvolupem 6 línies temàtiques de treball:

- Igualtat de tracte i no discriminació (ITND): Impulsar la implementació de polítiques públiques per a garantir la igualtat real entre les persones, combatre discriminacions i violències.
- Perspectiva interseccional: Analitzar de manera complexa i particular la situació de persones i grups travessats per diversos sistemes d'opressió.
- Diversitat cultural: Reconèixer les múltiples formes de vida i significats compartits pels grups humans –sovint– en funció dels seus llocs d'origen.
- Diversitat de gènere: Existeixen múltiples maneres d'entendre i viure els gèneres, més enllà dels patrons socialment hegemònics en cada context social.
- Diversitat funcional: Totes les persones tenim capacitats que ens fan més o menys funcionals per determinades tasques. Així, som "capacitats" o "discapacitats" segons "per a què".
- Altres eixos de desigualtat: Posem atenció a diferents eixos de desigualtat/opressió que afecten a persones i col·lectius en les polítiques, programes, projectes o accions que treballem.

DESCRIPCIÓ DE LA INICIATIVA PROPOSADA

TÍTOL DE LA INICIATIVA: ADOLESCÈNCIA I DIVERSITAT. DESESTIGMATITZANT L'ADOPCIÓ

Breu descripció

El projecte «Adolescència i diversitat. Desestigmatitzant l'adopció» és una iniciativa d'acompanyament a famílies amb adolescents adoptats que treballa la identitat, la diversitat cultural i les discriminacions associades a l'adopció nacional, internacional i transracial.

El projecte neix de la necessitat detectada durant més de 10 anys d'acompanyament a famílies que expressaven dificultats per comprendre el malestar, el patiment i les vivències dels seus fills i filles adolescents. La nostra experiència ens ha permès identificar que moltes persones adoptades viuen processos de soledat identitària, especialment durant l'adolescència, sense espais adequats d'acompanyament ni referents amb experiències similars.

La metodologia incorpora un element singular: la participació activa de persones adoptades adultes com a referents i agents de sensibilització. El diàleg entre famílies i persones adoptades és l'eina metodològica principal, que permet generar comprensió mútua, revisar visions paternalistes i construir noves formes d'acompanyament.

El projecte es concreta en un grup de diàleg o tertúlia que es reuneix periòdicament, una jornada anual oberta a la comunitat i l'elaboració de materials de sensibilització i transferència de coneixement.

Amb més de 10 anys de trajectòria, el projecte s'ha consolidat com un dels espai de referència per a famílies, professionals i persones adoptades, contribuint a desestigmatitzar l'adopció i promoure relats més complexos, respectuosos i transformadors.

Aportació de valor de la iniciativa

La iniciativa aporta un model singular d'acompanyament que aborda l'adopció des d'una mirada intercultural, interseccional i no paternalista.

El seu principal valor diferencial és incorporar persones adoptades com a referents i productores de coneixement, transformant la manera com famílies, professionals i societat entenen l'adopció.

El projecte genera espais de confiança on es poden abordar experiències sovint invisibilitzades i contribueix a prevenir situacions d'aïllament, discriminació i estigmatització durant l'adolescència.

Combina acompanyament emocional, sensibilització i transferència de coneixement mitjançant una metodologia consolidada i replicable.

Necessitat a la que respon

L'adopció, nacional i internacional, ha configurat a Catalunya una realitat social diversa però poc visible. Segons dades de l'ICAA, entre 1998 i 2023 es van registrar 13.816 adopcions internacionals de menors procedents de 59 països. Tot i no tractar-se d'un col·lectiu molt nombrós, moltes persones adoptades comparteixen experiències vinculades a la racialització, el sentiment de pertinença, la construcció identitària o la discriminació.

La nostra experiència ens ha permès detectar una realitat recurrent: moltes persones adoptades han viscut incomprensió, malestar i soledat identitària, especialment durant l'adolescència, sense espais adequats d'acompanyament. Sovint aquestes necessitats emergeixen a través de les famílies, que tampoc disposen de recursos específics per comprendre i acompanyar aquestes vivències.

Actualment no existeixen dispositius públics estables que treballin conjuntament amb famílies i persones adoptades des d'una mirada intercultural i no paternalista. El projecte dona resposta a aquest buit, contribuint a prevenir l'estigmatització i les situacions de patiment associades a l'adopció.

Principals objectius assolits

- Consolidar un espai estable d'acompanyament i confiança per a famílies amb adolescents adoptats.
- Incorporar la veu de les persones adoptades com a referents i agents actius dins el projecte.
- Millorar la comprensió de les vivències vinculades a la identitat, la racialització i la pertinença cultural.
- Contribuir a reduir situacions de discriminació i estigmatització associades a l'adopció.
- Promoure relats més respectuosos i menys paternalistes sobre l'adopció.
- Generar coneixement transferible per a famílies, professionals i entitats.
- Afavorir la creació de xarxes i referents per a adolescents i joves adoptats.

Principals resultats obtinguts

Resultats quantitatius

- 11 anys de continuïtat del projecte.
- Participació aproximada de 90 persones anualment als grup de diàleg, tertúlia i espais d'acompanyament.
- Consolidació d'una jornada anual de sensibilització amb una participació d'entre 50 i 70 persones.
- Participació de famílies procedents de més de 10 municipis: Barcelona, Santa Coloma de Gramenet, Cerdanyola del Vallés, Mataró, Sant Cugat del Vallés, Sant Adrià del Besòs, Badalona...
- 90 sessions d'espais de trobada i reflexió compartida.
- Creació d'1 associació de persones adoptades (APACAT, Associació de persones adoptades de Catalunya).
- 1 web amb més de 100 recursos digitals de sensibilització i transferència de coneixement.

Resultats qualitatius

- Millora de la comprensió de les vivències adoptives dins les famílies participants.
- Reducció del sentiment d'aïllament i soledat identitària expressat per adolescents i joves adoptats.
- Increment de la participació activa de persones adoptades com a referents per a altres adolescents i joves.
- Transformació progressiva dels relats paternalistes sobre l'adopció.
- Generació d'espais de confiança i legitimació d'experiències sovint invisibilitzades.

Abast de l'experiència:

El projecte té un abast supramunicipal i compta amb participació de famílies de diferents municipis de Catalunya, principalment de la província de Barcelona.

Implica diversos agents: famílies adoptives, persones adoptades, professionals d'atenció a les persones, entitats socials i serveis públics vinculats a l'adolescència i l'adopció.

L'impacte del projecte va més enllà de les participants directes gràcies a la jornada anual, els materials de sensibilització i el treball en xarxa amb entitats i professionals.

La metodologia desenvolupada presenta potencial de transferència i adaptació a altres territoris i contextos.

Persones implicades en l'experiència:

Treballadores: 3
Membres equips directius: 2
Sòcies: 2
Ateses: 1.130
Voluntàries: 10
Altres: 11 (Professorat, professionals entitats, centre famílies amb adolescents) Principals factors clau d'èxit:

Principals factors clau d'èxit de la iniciativa:

Un dels principals factors d'èxit del projecte ha estat la consolidació d'espais de confiança sostinguts en el temps, capaços d'abordar experiències sovint invisibilitzades o difícils de compartir.

La participació activa de persones adoptades adultes ha estat clau per generar identificació i legitimar vivències que moltes famílies desconeixien o interpretaven únicament des del conflicte adolescent.

També ha estat determinant el treball en xarxa amb entitats i professionals, així com la capacitat del projecte per combinar acompanyament emocional, sensibilització i generació de coneixement transferible.

La trajectòria sostinguda durant més d'una dècada ha permès consolidar una metodologia pròpia i generar impacte més enllà de les participants directes.

Dificultats i reptes superats

Un dels principals reptes del projecte ha estat generar les condicions de confiança necessàries perquè persones adoptades participessin activament en espais compartits amb famílies.

En els inicis, moltes persones adoptades expressaven desconfiança envers espais tradicionalment centrats en la mirada adulta o professional. El projecte ha treballat progressivament per legitimar les seves experiències i incorporar-les com a agents actius.

Un dels assoliments més significatius ha estat contribuir a la creació i consolidació d'APACAT, associació de persones adoptades de Catalunya, que actualment participa activament en el projecte i treballa alhora per convertir-se en una entitat de referència per a adolescents i joves adoptats.

També ha suposat un repte sostenir el projecte amb recursos limitats davant una necessitat creixent i amb participació de famílies de diversos municipis, que gaudeixen del projecte de forma totalment gratuïta.

Segueix sent un repte poder generar més espais d'aquest tipus per poder abastar més territori en format presencial o virtual.

Elements innovadors que aporta la iniciativa:

La principal innovació del projecte és la seva metodologia d'interlocució entre famílies adoptives i persones adoptades adultes, incorporant aquestes últimes com a referents i agents actius de sensibilització.

Aquest enfocament desplaça el centre del coneixement cap a les persones adoptades i contribueix a superar models paternalistes tradicionalment predominants en l'àmbit de l'adopció.

La metodologia combina acompanyament emocional, participació activa, generació de coneixement i transferència comunitària a través de tertúlies o espais de diàleg en confiança, basat en la seguretat per a compartir experiències; jornades i materials digitals.

El projecte també destaca per incorporar una mirada intercultural i interseccional, abordant aspectes vinculats a la racialització, la identitat, la pertinença cultural i les discriminacions.

Principals factors que permeten la transferència i replicabilitat:

La iniciativa és transferible perquè parteix d'una metodologia clara i adaptable basada en espais de diàleg, participació activa i treball comunitari. Caldria transferir els coneixements posats en pràctica durant aquests 10 anys per a formar les persones dinamitzadores dels nous grups.

Els formats desenvolupats —tertúlies, jornades i materials de sensibilització— poden replicar-se en altres territoris i contextos vinculats a l'adolescència, la diversitat cultural o la construcció identitària, entre d'altres.

El projecte genera coneixement sistematitzat a partir de l'experiència directa de famílies i persones adoptades, facilitant la transferència a professionals, entitats i serveis públics.

El treball en xarxa amb altres entitats i la consolidació d'APACAT reforcen encara més el potencial de continuïtat i replicabilitat de la iniciativa.